

ОТНОСНО ОБЕМА НА ПОМИЛВАНЕТО

ас. Пресиян Марков¹

Правото на помилване е възможност на държавния глава да освобождава изцяло или частично от изтърпяване на наложено наказание. Безспорно е, че при абсолютната монархия помилването е неограничено по обхват, тъй като волята на монарха е закон. В правовата държава обаче никой няма неограничена власт. Затова се налага да се изследва какъв е обемът на правото на помилване. Този въпрос е изследван в теорията като противоречивите мнения могат да се обобщят в три групи:

а) помилване може да има за всички видове наказания². Доколкото тази група автори не посочват изрично обхвата на помилването можем да направим извода, че те не поставят ограничения;

б) според други автори президентът има право да опрости само определени видове наказания³, защото природата на останалите видове наказания ограничава правото на помилване⁴;

в) „Президентът упражнява право на помилване на лицата, изтърпяващи наказание лишаване от свобода.“⁵

Въпреки кардиналните различия на посочените тези, всички автори се обединяват около становището, че на опрощаване подлежат само наказанията, наложени по Наказателния кодекс (НК) за извършени престъпления. Затова е необходимо на първо място да се изследва въпроса за отрасловия обхват на президентското правомощие, чиято основа е същността на помилването.

I

Правото на помилване е закрепено в чл. 98, т. 11 от Конституцията на Република България (КРБ). Поради своята висока степен на абстрактност, за да могат да бъдат

¹ *Асистент по наказателно право в Юридическия факултет, УНСС*

² Вж. Долапчиев Н., Наказателно право, Обща част, С., 1945 г., стр. 505-506; Ненов И., Наказателно право на РБ. Обща част, С., 1992 г., кн. 2, стр. 310-312; Гиргинов А., Наказателно право, Обща част, С., 2002 г., стр. 319-320; Стойчев Ст. и кол., Конституция на РБ. Коментар, С., 1999 г., стр. 271, автор на статията В. Киров

³ Вж. Велчев Б., Основни аспекти на помилването, Съвр. право, 1998 г., № 4, стр. 77; Стойнов А., Наказателно право, Обща част, С., 1999 г., стр. 456.

⁴ За критика на това мнение относно наказанието конфискация вж. Гиргинов А. и Здр. Трайков, Коментар на НК. Обща част, С., 2000 г., т. 2, стр. 507.

⁵ Стойчев Ст., Конституционно право на РБ, С., 1997 г., част 2, стр. 151.

приложени, нормите на Конституцията се детайлизират в текущото законодателство⁶. Помилването е възпроизведено единствено и само в чл. 74 от НК, което води до извода, че то е приложимо само в наказателното право. Именно на тази обща основа се изграждат и посочените различни теоретични тези. Генералния обхват на този извод се поставя под съмнение от нормата на чл. 5, ал. 2 от КРБ, която прогласява непосредственото приложение на разпоредите на Конституцията⁷, според който нормите на основния закон се прилагат и без да са конкретизирани в закон. През призмата на помилването тази колизията се свежда до въпроса дали обхвата на опрощаването на наказания може да бъде ограничаван. Отговорът изисква разглеждане на проблема на няколко различни равнища.

1. От гледна точка на теорията на правото помилването принадлежи на държавен орган и се осъществява чрез отношение на власт и подчинение. Чрез него в правната сфера на помилвания едностранно се предизвиква изменение изразяващо се в отмяна на задължението му да изтърпи наложеното му наказание. Следователно помилването има публичноправен характер. Публичното право определя границите на държавната власт чрез предписване на конкретно поведение на нейните органи. Затова и *помилването също е ограничено поради публичноправната си същност на правомощие*.

2. Според конституционното право помилването е специфично правомощие на президента⁸, който е орган на държавната власт стоящ извън системата на трите власти⁹. За да може да изпълнява арбитражните си функции¹⁰, президентът има правомощия, чрез които насочва дейността на различните държавни органи в посоката на общата държавна политика. Възможността му за намеса обаче е безспорно ограничена от принципа на независимост на трите власти¹¹ при упражняване на техните функции. Затова помилването не може да се разбира като право за неограничено влияние преодоляващо принципа на разделение на властите. То е *предназначено да преодолее липсата на законоустановена възможност за другите държавни органи да отчетат уникалните специфики на конкретен казус*, което превръща

⁶ Вж. Стойчев Ст., Конституционно право на РБ, С., 1998 г., част 1, стр. 34.

⁷ Стойчев Ст. и кол., Конституция на РБ. Коментар, С., 1999 г., стр. 39, автор на статията Е. Танчев.

⁸ Стойчев Ст., Конституционно право на РБ, С., 1997 г., част 2, стр. 150.

⁹ Стойчев Ст., Конституционно право на РБ, С., 1998 г., част 1, стр. 306; Стойчев Ст., Конституционно право на РБ, С., 1997 г., част 2, стр. 136.

¹⁰ Стойчев Ст., Конституционно право на РБ, С., 1997 г., част 2, стр. 137-138; Стойчев Ст., Конституционно право на РБ, С., 1998 г., част 1, стр. 115-120.

¹¹ Стойчев Ст. и кол., Конституция на РБ. Коментар, С., 1999 г., стр. 49-54, автор на статията Е. Танчев.

законосъобразните им актове в обществено необосновани и противоречащи на справедливостта.

3. Сравнителното изследване на правомощията на президента показва, че всичките се изразяват във възможността му да участва в дейността на държавните органи пряко или косвено. Косвеното участие е с ограничен ефект и затова не нарушава независимостта на трите власти¹². Преките възможности на президента за намеса обаче са винаги ограничени. Начините за това са:

а) ограничаване на действието във времето. Например ветото е само отлагателно, но не може завинаги да спре приемането на закона;

б) общо ограничаване на случаите, в които съответното правомощие се прилага чрез предвиждане на предпоставки за упражняване на правомощията в закон (напр. произнасяне по българското гражданство, убежище и др.);

в) изрично определяне на случаите, в които съответното правомощие се прилага чрез закон (напр. международните договори, които може да подписва, длъжностите, на които назначава и освобождава на държавни служители и др.)

Помилването въздейства пряко върху изпълнението на влезли в сила съдебни актове. Няма основание то да се третира като изключение и задължително се налага извода, че то *спада към третата група ограничени правомощия, които е необходимо да се прецизират по обхват със закон*, посочващ изрично случаите, в които се прилага. Именно това е направено чрез нормата на чл. 74 от НК.

4. Внимателният анализ на правомощията на президента показва, че по принцип възможност да се намесва в дейността на други органи му се дава само по въпроси от изключителна важност. Той назначава и освобождава само висшите държавници, награждава само с най-високите държавни отличия, обнародва именно закони, а не и други актове, наименува обекти само с национално значение и т.н. Такова решение има своята политическа и практическа обосновка. То не е просто ограничение на властта на президента с цел избягване на злоупотреби с широки правомощия. Така позицията на държавен глава се издига не само на думи, но и реално до положението на най-висшата държавна длъжност, която изисква на неговото внимание да се поставят само въпроси от общонационално значение, по които никой друг държавен орган не е компетентен да се произнесе. Натоварването с по-маловажни проблеми би затруднило упражняването на останалите му функции. От тази гледна точка *ограничаването на помилването до*

¹² Тук отнасяме правото на обръщения, утвърждаване на предложения от други органи и др. под.

сферата на наказателното право е напълно логично и обосновано, тъй като наказанията по НК се изразяват в най-тежко и продължително засягане на права и интереси на осъдените. Всичко това дава възможност за извеждане на основните характеристики на помилването, които са единствената правилна основа за анализа на неговия обхват:

а) помилването е възможно само по отношение на наказания, наложени за извършени престъпления. Разширяването на неговия обхват чрез тълкуване върху административни наказания и други санкции ще наруши принципа на законност и ще намали функционалността на президентската институция. Принципът на непосредствено действие на нормите на Конституцията ще бъде приложим единствено, ако помилване не е възложено със закон;

б) помилването е приложимо само, когато държавните органи не разполагат с механизъм сами да поправят своите законосъобразни актове, които причиняват явна социална несправедливост. В противен случай то ще е накърняване на независимостта им и погазване на принципа на разделение на властите;

в) целта на помилването е да преодолее несправедливото правоприлагане с оглед особеностите на конкретния случай, които не могат да се отчетат в закона, защото са изключение, а не видова характеристика на регулираното обществено отношение. Следователно помилването е възможно само спрямо наказания наложени с напълно законни актове;

г) помилването не може да се изразява в заобикаляне на закона, защото ще превърне волята на президента в неограничена власт, непозната в правовата държава. Затова помилването е публично правомощие, което подлежи на ограничаване като всяка власт.

II

Помилването е класически институт на наказателното право. Нормата на чл. 74 от НК не съдържа изрични ограничения за прилагането му. Затова разглеждането му е необходимо да се прави в контекста на вече изведените негови същност и цел. Самото наличие на нормата относно помилването в НК показва, че възможността да се помилва се отнася само до наказания наложени по този кодекс. Но това повдига въпроса дали всички видове наказания по чл. 37 от НК подлежат на опрощаване или само някои от тях.

Систематичното тълкуване на нормата на чл. 74 от НК показва, че тя се намира в глава 7 „Освобождаване от изтърпяване на наложено наказание“ от Общата част. Критерият за разделяне на нормите по глави е общият им предмет на регулиране. Останалите два раздела в главата третират условното осъждане и предсрочното освобождаване. Тези два института безспорно засягат само наказанието „лишаване от свобода“. Чл. 74 от НК обаче изрично разпростира действието си и върху доживотния затвор, доживотния затвор без замяна и смъртното наказание. Освен това нормата на чл. 70, ал. 5 от НК разширява действието на предсрочното освобождаване върху наказанията лишаване от право да се заема определена държавна или обществена длъжност по чл. 37, ал. 1, т. 6 и лишаване от право да се упражнява определена професия или дейност по чл. 37, ал. 1, т. 7. Това законодателно решение поставя под съмнение правилността на извода, че предмет на помилването е само наказанието лишаване от свобода. В подкрепа на тезата, че президентът може да опрости всички видове наказания могат да се приведат определени аргументи.

1. Първият такъв аргумент е правно-технически - езиковото тълкуване на израза „наложеното наказание“ в сравнение с езиковите средства на чл. 66-73 от НК, където изрично се говори за лишаване от свобода, показва, че законодателят има предвид всички наказания. Изричното изреждане на други видове наказания в чл. 74 от НК се тълкува като необходимо, защото само спрямо тях се дава допълнителната възможност за замяна на наказанието, а не само за опрощаване.

Тълкуването в правото не може да се извършва само с един метод, а само със съчетание от няколко при съобразяване с принципите на правото, мотивите на законодателя и целта на закона. В противен случай опасността от грешки е непреодолима. Както вече беше показано систематичното тълкуване на текста води до точно обратния извод на резултатите от езиковото тълкуване. Това означава, че те трябва да се коригират с допълнителни методи.

Предвиждането на възможност за замяна е безспорно доказателство за *необходимостта от постигане на целите на наказанието по чл. 36 от НК при помилване*. Ако не се държи сметка за поправянето на извършителя, въвеждането на това правомощие е напълно лишено от смисъл и противоречащо на целта на наказателния закон да защитава от престъпни деяния. Освен това *всички изредени видове наказания влизат в групата на наказанията с лишаване от свобода*. Дори смъртното наказание се предхожда от продължително изолиране на осъдения от

обществото. Следователно може да се приеме, че езиковият израз на нормата включва само наказанията от тази група.

2. Вторият аргумент в подкрепа на широкото разбиране за обхвата на разглеждания институт е формалнологически - абсурдно е президентът да може да помилва за най-тежките наказания, а да се изключва възможността му да опрости по-леките. Същото може да се каже и за деянията от един и същи вид, които са наказани с лишаване от свобода и тези, които са наказани с по-леко наказание при алтернативна санкция на особената част на НК. Възможно е да се добави историческия аргумент, че в първоначалната си редакция условното осъждане по чл. 66 от НК е било възможно за всички наказания без обществено порицание. Следователно те са попадали в обхвата на гл. 7 от общата част на НК и формално погледнато са били предмет на помилване.

През 1982 г. обаче законодателят ограничава обсега на освобождаването от изтърпяване на наложено наказание като премахва почти всички наказания без лишаване от свобода. Причина за това е очевидната неефективност на налагането им без реално изпълнение с оглед изпълнението на целите на наказанието по чл. 36 от НК.

2.1. През 2005 г. наказанието **пробация** замени задължителното заселване без лишаване от свобода и лишаването от право на местоживеење в определено населено място. Доколкото за тези две отменени наказания имаше възможност за условно осъждане те исторически са били включени в обхвата на глава 7 от Общата част на НК и следователно са подлежали на помилване. С въвеждането на пробацията чл. 66 НК също беше изменен като това ново наказание основателно не беше включено в обхвата на главата. В новия Закон за изпълнение на наказанията и задържането под стража (ЗИНЗС) са предвидени достатъчно възможности за временно отклонение на осъдения от всяка една от пробационните мерки с разрешение на съответния орган. *Това осигурява достатъчен баланс между въздействие на наказанието и отчитане на индивидуалните особености на отделния случай с оглед нормалното социално съществуване на осъдения. Заради това не се налага въвеждане на коректив чрез помилване.*

2.2. **Конфискацията** на налично имущество е ограничена от чл. 45, ал. 2 от НК до вещи, които не са от изключителна необходимост за водене на нормален живот от осъдения и неговото семейство. *Основните имуществени права са защитени от обхвата на самото наказание, тъй като при липса на други имущества конфискация не се постановява. Макар да не са наказания същото съдържание като конфискацията имат*

и мерките по чл. 53 НК, които безспорно се прилагат от съда без възможност да бъдат ревизирани от президента. Следователно ако президентът може да помилва за конфискация ще се въведе един двойствен режим на мерки с еднакво съдържание. Помилването освен това винаги ще трябва да предхожда началото на изпълнението на конфискацията. Ако то е последващо ще се наложи връщане на вещи, за което ще се направят разходи. И тъй като помилването е акт на милост, тези разноси ще останат за сметка на държавата. Освен това е възможно вещите да са вече изнесени на публична продажба и да не са налични. Очевидно е недопустимо да се засегнат правата на добросъвестния приобретател, затова единственото решение е да се изплати тяхната равностойност. Абсурдно би било държавата да връща или изплаща имущество на законно осъдено лице. Освен това защитата от нарушаваща правата на осъдения конфискация може да се осъществи пред Европейския съд по правата на човека, следователно *не е необходим като допълнителен механизъм за защита на права да се включва и помилването.*

2.3. Глобата създава държавно вземане по смисъла на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК). Както и при конфискацията определени имущества на осъдения са неприкосновени. Освен с правилата за индивидуализация на наказанието размерът на наложената глоба се съобразява с имотното състояние, с доходите и семейните задължения на осъдения. *Противозаконно тежките наказания обаче не са предмет на помилване, тъй като последното е механизъм за корекция само на законосъобразни актове.* Защитата от незаконосъобразни актове се извършва чрез обжалване. Глобата е присъщо и на административното право наказание, където обаче не подлежи на помилване. По аргумент от по-силното основание не се допуска такова и за глоби по НК. Коректив на размера на административните и наказателните глоби е и 2-годишната давност за изпълнение на това наказание¹³, т.е. фактически несправедливата глоба няма да може да бъде събрана. Освен това *предварително тя може да бъде опростена от Президента като несъбираемо държавно вземане. Да се признае право на помилване спрямо наказанието глоба означава да се стигне до абсурдно частично припокриване между две отделни правомощия на държавния глава.*

2.4. Четирите вида лишаване от права също не могат да се опрощават от президента. Помилването на лишаване от право на получени ордени, почетни звания и

¹³ Вж. чл. 82, ал. 1, т. 5 от НК и чл. 82, ал. 1, б. „а“ от Закона за административните нарушения и наказания (ЗАНН).

отличия по чл. 37, ал. 1, т. 9 от НК и лишаване от военно звание по чл. 37, ал. 1, т. 10 от НК е равносилно на тяхното връщане или присъждане наново, което президента в повечето случаи няма право да осъществява. Едно подобно действие би било равносилно на изземане на власт. Ако се отнася до генералско звание или висше държавно отличие, които така или иначе се дават от президента, то той няма нужда да помилва, за да ги присъди отново. Доколкото обаче има предвидени изисквания и ред за това, президентът трябва да ги спазва с оглед разпоредбата на чл. 51, изр. 2 НК. *Помилването би представлявало заобикаляне на тази норма.*

Наказанията лишаване от право да се заема определена държавна или обществена длъжност по чл. 37, ал. 1, т. 6 от НК и лишаване от право да се упражнява определена професия или дейност по чл. 37, ал. 1, т. 7 от НК *ex lege* не подлежат на опрощаване. Макар да са предмет на предсрочно освобождаване по чл. 70, ал. 5 от НК, те не могат да се приемат за годни за помилване. Според чл. 49, ал. 5 от НК срокът на лишаването от права се намалява с толкова време, с колкото е намален срокът на лишаването от свобода поради помилване. *Ако президентът имаше право да опрощава тези наказания, посочената норма щеше да бъде безпредметна и излишна. Тези наказания се намаляват по закон поради факта на помилването.* Освен това, подобно на глобата, лишаването от право да се упражнява определена професия или дейност е също така и наказание по ЗАНН, където помилване не е възможно.

2.5. Помилването за **обществено порицание** също ще създаде неоправдан двойствен режим на едно и също наказание на основата на отрасловото му приложение. Освен това опрощаването няма как да отмени с обратна сила довеждането на осъдителната присъда до знанието на лицата, пред които е обявена. Следователно *помилването при това наказание е безпредметно.*

2.6. Не трябва да се пренебрегва факта, че **наказанията с лишаване от свобода** имат някои характеристики, които ги отличават коренно от другите наказания. Те са най-тежкото накърняване на правата и интересите на осъдения и единствените, чиято правна природа е ограничаване на правоспособността на лицето. *Изпълнението им засяга аспекти от правната сфера на осъдения, върху които не е необходимо да се посяга с оглед поправянето на дееца.* Откъсването му от близките по-скоро забавя неговото превъзпитание, но е необходимо с оглед ограничаване на възможността за извършване на нови престъпления и откъсването на дееца от криминогенна среда. *Помилването може да разреши този конфликт в случаите, в които не се налага*

изолиране на деца от обществото. Следователно от всички видове наказания *единствено тези с лишаване от свобода създават достатъчно важни проблеми, които да обосновават произнасянето на президента.*

2.7. Осъжданията на две и повече кумулативно наложени наказания не правят изключение от вече разгледаните положения при самостоятелните наказания. Помилването следва да засегне само наказанията с лишаване от свобода, доколкото самия закон не предвижда друго¹⁴. Това е напълно обосновано с оглед поправителното въздействие на осъждането и широките възможности за корекция на наказанията без лишаване от свобода.

3. Третият възможен аргумент в защита на разширяването на приложното поле на помилването има морално-етическо естество и може дори да се представи като израз на принципа на хуманизма - помилването е израз на милост и не може да се ограничава само до лишаването от свобода. Вече беше разгледана правната природа на помилването като публична власт, която задължително подлежи на ограничаване. Към изложените аргументи могат да се добавят и няколко с чисто наказателноправно естество.

Наказанията се налагат с оглед оказване на поправително и превъзпитателно въздействие върху осъдения по чл. 36 от НК. Затова системата от наказания по НК дава възможност за нюансирано въздействие върху него чрез предвиждане и налагане на различни видове наказания¹⁵. Всички наказания без лишаване от свобода се изразяват в относително по-леко и кратко въздействие върху осъдения в сравнение с ограничаването на правото му на свободно придвижване. Затова постигането на целите на наказанието изисква пълното изпълнение на наложеното наказание. Абсолютно доказателство за това положение е фактът, че институтите на условното осъждане и предсрочното освобождаване освобождават само от лишаването от свобода. То е единственото достатъчно тежко наказание, че самата заплаха от изпълнението му при определени предпоставки да е достатъчна за постигане на целите по чл. 36 от НК. Освен това тези два института дават възможност да се държи сметка за степента на постигане на тези цели и да се ревокира отложеното наказание. Именно това е средството за осигуряване на поправянето на осъдения.

¹⁴ Какъвто е случая с чл. 49, ал. 4 НК.

¹⁵ Вж. по-подробно Груев Л., Санкционната система по българското наказателно право, С., 1997 г.

Тъй като помилването не може да заобикаля закона, то също следва да е подчинено на целите на наказанието. Ако поправянето беше възможно само чрез заплаха с по-леко наказание, законодателят щеше да предвиди такава възможност за съда. Това не е празнота в правото и явна несправедливост, а последователно провеждане на наказателната политика с оглед постигане на нейните цели. Милостта при помилването с изразява в безусловния характер на освобождаването от изтърпяване на наказание. *Прилагането му към нереструктурирани лица ще го превърне от акт на милост в жестокост спрямо бъдещите им жертви.*

4. **Изводът**, който ясно се налага от направения анализ е, че помилването е възможно само при наказанията с лишаване от свобода, когато лицето е дало доказателства за поправянето си и няма друг начин за неговото освобождаване. Изчерпателното изброяване на хипотезите на помилване е невъзможно, тъй като не могат да се обхванат всички индивидуални случаи. Но с оглед общите характеристики на помилването е възможно да се посочат някои типични случаи, в които то е приложимо¹⁶:

а) при пълна или частична декриминализация¹⁷ на определен вид деяния. При наличие на неизтърпели наказанията си лица, които са осъдени за вече изведени извън обхвата на НК деяния, помилването е единствения вариант за освобождаване от наказание. В тези случаи разбира се е възможна и амнистия. Помилването обаче има две предимства – процедурата отнема по-малко време от законодателната и не се освобождава от последиците от осъждането доколкото те са необходими за пълното поправяне на дееца;

б) влизане в сила на друг вид по-благоприятен закон¹⁸ след влизане на присъдата в сила. В тези случаи амнистията ще противоречи на наказателната политика, а липсва основание за проверка на присъдата по реда на възобновяването на наказателното производство. Помилването е единствения възможен коректив;

в) при деяния с ниска степен на обществена опасност, за които законоустановеното наказание е несъразмерно тежко. Самият наказателен закон предвижда няколко такива механизми. Но механичното увеличение на санкциите през 2010 г. може да създаде случаи, при които деянието не е малозначително по чл. 9, ал. 2

¹⁶ Вж. Ненов И., Наказателно право на РБ. Обща част, С., 1992 г., кн. 2, стр. 310, бел. под линия № 767.

¹⁷ Вж. Ненов И., Наказателно право на РБ. Обща част, С., 1992 г., кн. 1, стр. 124, № 161.

¹⁸ Вж. Ненов И., Наказателно право на РБ. Обща част, С., 1992 г., кн. 1, стр. 125-127, № 162-163.

от НК, липсва състав за маловажен случай, не може да се освободи от отговорност или от изтърпяване на наказание и е неприложим чл. 55 от НК поради липсата на несъставомерни смекчаващи обстоятелства. При съчетание на тези условия помилването е абсолютно наложително;

г) с оглед индивидуалната превенция не се налага осъдения да изтърпи наказанието. Помилването в тези случаи ще е необходимо само когато не са приложими условното осъждане и предсрочното освобождаване.

В заключение следва да се отбележи, че всичко казано дотук не е отрицание на помилването. Всяко негово отрицание би било една сляпа вяра в съвършенството на закона, т.е. че той няма нужда от корекция. Обществото създава закона по политически път, за да регулира себе си. Напълно логично е то да създаде и механизми за корекции на този ефект. Същността на помилването е действие *contra legem*, защото то е преодоляване на една законосъобразна неправда чрез средствата на политическата целесъобразност, чиито коректив се явява обществената справедливост. Затова *помилването не притежава качеството законосъобразност*. Последното е присъщо само за актовете, чрез които се упражнява помилване. И макар днешното правоприлагане да не се ползва с особена обществена подкрепа, *прилагането на закона остава най-добрия негов коректив*. Анализът на практиката показва, че помилването до сега се прилага основно за наказанията с лишаване от свобода¹⁹.

Помилването винаги ще предизвиква дискусия, поради своята противоречива природа на преодоляване на правото (в см. законността) в името на възтържествуването на правото (в см. справедливостта). Такива оксиморони не са непознати в наказателното право. Неизбежната отбрана и крайната необходимост са по своята същност правноразрешени правонарушения. Макар да се изразяват в увреждане на другото, те се общественополезни. Балансът между противоречивите им характеристики се постига чрез предвиждане на строги предпоставки за прилагане. За съжаление *всеки опит за извеждане на изрични предпоставки за помилване и контрол по тяхното спазване сам по себе си ще страда от непълноти* и по този начин помилването ще загуби природата си на механизъм за преодоляване на правова несправедливост *ad hoc*. Поради невъзможността това противоречие да се облече в

¹⁹ Вж. Справка за помилваните лица 2002-2012 на адрес http://www.president.bg/pdf/Spravki_s_motivi.doc

правна форма обемът на помилването трябва винаги да се търсят в контекста на състоянието на цялостната правна регламентация към момента на упражняването му и приложимите правни принципи.

SCOPE OF THE PRESIDENTIAL PARDON

Assistant-Professor Presiyan Markov,

Penal Law Department, Law Faculty, University of National and World Economy

The study of the presidential pardon in the current paper is carried out by means of logical analysis and legal interpretation by combination of various methods – lingual, systematic, functional, comparative and historical. The results of each method are corrected by interpreting the principles of law, the purpose of the analyzed statutes and the legislative motives of their passing. The belief of the author is that only thus it is possible to obtain credible results.

After examining the Constitution of Bulgaria, the Penal Code and various other acts the author concludes that presidential pardon is possible only in cases of imprisonment where there is no other way of releasing the convicted person. Pardon is not possible for illegal convictions due to the various ways for sentence revocation.